

TAHAP KESEDIAAN GURU CEMERLANG BAHASA MELAYU TERHADAP PELAKSANAAN KOMUNITI PEMBELAJARAN PROFESIONAL DI SEKOLAH MENENGAH DI NEGERI MELAKA

(The Readiness of Excellent Teachers of Malay Language to Implementation of Professional Learning Community (PLC) at Secondary School in Malacca State)

EZWAFAHMEY AHMAD KUSAINI

SMK Dato' Abdul Rahman Ya'kub
Kementerian Pendidikan Malaysia
ezafrin86@gmail.com

Dihantar pada:

20 Disember 2017

Diterima pada:

24 April 2018

Koresponden:

ezafrin86@gmail.com

Abstrak: Komuniti Pembelajaran Profesional (KPP) merupakan pendekatan baharu yang diperkenalkan dalam bidang pendidikan di Malaysia. Kajian ini dijalankan bertujuan untuk mengenal pasti tahap kesediaan GCBM terhadap pelaksanaan KPP ini di sekolah menengah di negeri Melaka. Tahap kesediaan diukur berdasarkan tiga konstruk utama, iaitu (i) menilai dan menyelia pengajaran guru, (ii) menyelaraskan kurikulum dan (iii) memantau pencapaian akademik pelajar. Kajian tinjauan ini menggunakan instrumen soal selidik dijalankan terhadap semua 44 orang GCBM sekolah menengah di negeri Melaka. Dapatan kajian menunjukkan bahawa GCBM sangat bersedia untuk menyokong pelaksanaan dan pembudayaan KPP di sekolah menengah. Justeru, langkah KPM memperkenalkan KPP dalam membantu meningkatkan kualiti dan pencapaian akademik dan kokurikulum sekolah adalah tepat pada masanya.

Kata kunci: Guru cemerlang, mata pelajaran Bahasa Melayu, Komuniti Pembelajaran Profesional, sekolah menengah

Abstract: The Professional Learning Community (KPP) is a new approach introduced in the field of education in Malaysia. This study was conducted to identify the level of readiness of GCBM towards the implementation of this KPP in secondary schools in Melaka state. The level of readiness is measured based on three main constructs, namely (i) evaluating and supervising teacher teaching, (ii) coordinating the curriculum, and (iii) monitoring the academic achievement of students. This survey survey using questionnaires was conducted on all 44 secondary school GCBM students in Malacca. The findings show that GCBM is very willing to support the implementation and culture of KPP in secondary schools. Hence, KPM's move introduces KPPs in helping to improve the quality and achievement of academic and school co-curriculum in a timely manner.

Keywords: Excellent teachers, Malay Language subject, Professional Learning Community, secondary school

PENGENALAN

Institut Aminudin Baki (IAB) dengan kerjasama Bahagian Pendidikan Guru (BPG) telah memberikan banyak latihan peningkatan profesionalisme kepada guru-guru dan pemimpin-pemimpin sekolah. Hal ini bertujuan untuk memastikan tahap kualiti pengajaran guru mencapai tahap yang berkualiti tinggi dan cemerlang. Antara pendekatan yang dilaksanakan oleh BPG untuk memastikan tahap kelestarian kualiti dan kompetensi guru-guru ialah melalui pembudayaan amalan *Professional Learning Community* (PLC) atau Komuniti Pembelajaran Profesional (KPP). Menurut Hord (1997), KPP merupakan usaha-usaha penambahbaikan sekolah dengan penglibatan kolaborasi komuniti sekolah secara berterusan untuk mencapai sebuah dapatan jangka panjang.

Pemantapan dan pelaksanaan KPP ini dalam kalangan warga pendidik dapat dilihat sebagai salah satu pendekatan baharu yang dapat meningkatkan tahap profesionalisme guru-guru itu sendiri. Pemilihan dan pembudayaan KPP ini secara tidak langsung dapat meningkatkan penambahbaikan kualiti guru berdasarkan perkembangan terkini dalam sistem pendidikan negara. Dalam hal ini, komuniti sekolah terlibat dalam pelbagai aktiviti seperti perkongsian visi, bekerja dan belajar secara kolaborasi, melawat dan memerhatikan pengajaran guru dan berkongsi pembuatan keputusan (DuFour, 2004). Terdapat banyak kekangan dan perbezaan yang tinggi antara hasrat KPM dalam kurikulum yang digubal dengan pendekatan, strategi dan teknik yang digunakan oleh guru-guru dalam menyampaikan kurikulum tersebut dengan lebih berkesan.

KOMUNITI PEMBELAJARAN PROFESIONAL

Konsep dan pembudayaan KPP telah ditemui di Amerika Syarikat lewat tahun 1960-an apabila para pengkaji terdahulu mula memperkenalkan beberapa inisiatif kepada perubahan amalan biasa dalam bidang pendidikan. Pada penghujung tahun 1980-an dan permulaan tahun 1990-an, kajian dalam bidang KPP ini semakin popular dan telah dijalankan secara meluas bagi menambah baik kualiti pendidikan guru-guru di sana. Kajian yang dijalankan terhadap 78 buah sekolah di Amerika

Syarikat telah membuktikan bahawa amalan dan aktiviti-aktiviti pembelajaran dalam kalangan guru berupaya meningkatkan prestasi akademik dan pencapaian sekolah (Rosenholtz 1989). Kejayaan dalam bidang akademik tersebut digerakkan oleh usaha-usaha guru secara kolaboratif terhadap aspek perkembangan, pencapaian dan pembelajaran pelajar. Dalam erti kata lain, guru berpeluang untuk menambah baik pendekatan, strategi dan teknik dalam proses pembelajaran dan pemudahcaraan (PdPc) mereka secara kolaboratif dalam satu pasukan yang mantap berbanding usaha-usaha yang dilaksanakan guru-guru secara individu. Matlamat dan fokus utama dalam amalan KPP ini adalah untuk meningkatkan pencapaian akademik dan pembelajaran pelajar secara kolaboratif dalam kalangan guru.

Di samping itu, hasil kajian dalam KPP ini menunjukkan bahawa faktor tempat kerja guru berupaya meningkatkan kualiti pengajaran di sekolah (Rosenholtz, 1989). Apabila guru-guru dapat merasakan bahawa komitmen dan segala usaha mereka dihargai dalam meningkatkan kualiti proses PdPc, guru-guru akan terus berusaha semampu yang boleh untuk memberikan kerjasama yang tinggi dalam menggalas beban tugas dan amanah yang diberikan di sekolah. Nasser (2007) berpendapat bahawa implikasi yang terbesar dalam penerapan dan pembudayaan KPP ini ialah guru-guru di sekolah akan lebih efisien untuk mengaplikasikan amalan-amalan baharu dalam menguruskan proses PdPc di bilik darjah serta mampu bertahan lama dalam profesion keguruan ini. Pelbagai inisiatif yang dapat diberikan oleh pihak sekolah untuk mewujudkan keakraban dan kerjasama antara guru, komitmen pembelajaran secara kolaboratif dalam kalangan guru serta dapat memberikan tanggungjawab yang lebih efektif kepada warga guru di sekolah. Kenyataan ini diperteguhkan lagi dengan pendapat McLaughlin dan Talbert (2010), iaitu guru-guru yang diberikan peluang untuk menjalankan kajian-kajian berkaitan secara kolaboratif akan mampu untuk membangunkan kompetensi diri dan sekali gus mampu untuk berkongsi pengalaman mereka. Perkongsian amalan dan pengalaman yang diberikan ini dapat membantu guru-guru novis untuk menambah baik segala kelemahan dan kekurangan dalam diri mereka sendiri.

Dalam konteks pendidikan di Malaysia, kajian-kajian yang berkaitan dengan pelaksanaan

KPP ini telah dijalankan oleh Zuraidah (2010). Populasi kajian yang dijalankan tersebut melibatkan sebanyak 50 buah sekolah menengah di seluruh Malaysia yang mana boleh dibahagikan kepada lima jenis sekolah menengah, iaitu (i) Sekolah Berasrama Penuh (SBP), (ii) Sekolah Menengah Teknik (SMT), (iii) Sekolah Menengah Kluster Kecemerlangan, (iv) Sekolah Menengah Kebangsaan Agama (SMKA) dan (v) Sekolah Menengah Kebangsaan (SMK). Responden kajian yang dipilih secara rawak terdiri daripada barisan pengetua, barisan pentadbir sekolah dan guru-guru akademik biasa. Pengkaji telah menggunakan instrumen soal selidik yang dibentuk berdasarkan kerangka kerja KPP yang digariskan oleh Hord (1997) dan telah diubah suai oleh Huffman dan Hipp (2003). Berdasarkan dapatan kajian yang telah dianalisis membuktikan bahawa sekolah-sekolah yang terlibat dalam kajian tersebut telah mengamalkan konsep KPP pada tahap kekerapan dan min yang sangat tinggi. Pengamalan dan pembudayaan KPP ini menunjukkan bahawa guru-guru telah memberikan komitmen yang tinggi dalam pelaksanaan program atau aktiviti sekolah khususnya bagi meningkatkan pencapaian akademik pelajar. Dimensi KPP yang telah diaplikasikan di sekolah-sekolah tersebut adalah melalui amalan perkongsian kepimpinan dan kepimpinan menyokong yang berada pada tahap min yang tinggi, iaitu 3.90.

PERNYATAAN MASALAH

Dalam konteks pendidikan di Malaysia, istilah atau konsep KPP masih asing dan baharu bagi semua guru Bahasa Melayu di sekolah. Walau bagaimanapun, di Amerika Syarikat dan di Eropah perkara-perkara yang melibatkan amalan KPP ini sudah tersebar luas dan hangat diperkatakan oleh warga pendidik. Pembudayaan dan pelaksanaan amalan KPP ini dijadikan fokus utama kajian dalam usaha membawa perubahan atau transformasi kepada penambahbaikan dan keberkesanan sekolah. Kajian KPP yang telah dijalankan hanya berfokus kepada sokongan pengetua terhadap pelaksanaan amalan KPP di sekolah.

Selain itu, kajian yang berkaitan dengan pelaksanaan amalan KPP dalam kalangan GCBM di sekolah menengah tidak pernah dilaksanakan oleh mana-mana pengkaji sebelum ini.

Perbincangan kertas konsep yang berkaitan dengan amalan KPP hanya berfokuskan kepada pembudayaan KPP guru Bahasa Melayu untuk pengajaran pelajar gagal lulus (GALUS) oleh Nur Ain Elzira et al. (2015) dalam konteks pendidikan Bahasa Melayu dan Kesusasteraan Melayu. Terdapat juga salah satu strategi KPP, iaitu *lesson study* atau kajian pengajaran telah dibincangkan oleh Rohaidah dan Zamri (2015), namun perbincangan tersebut hanya melibatkan kepada cadangan kajian pengajaran dalam kalangan guru Bahasa Melayu sahaja. Penekanan aspek kepada kepentingan dan implikasi kajian pengajaran telah dibincangkan dalam kertas konsep tersebut.

Menurut Tay Meng Huat (2003), sebanyak 84.8% pelajar tidak berminat dan sangat malas untuk belajar Bahasa Melayu adalah disebabkan oleh penggunaan strategi pengajaran guru yang tidak berkesan. Kajian-kajian yang berkaitan dengan aspek pengajaran guru Bahasa Melayu di dalam kelas banyak dijalankan namun tidak banyak perubahan yang berlaku dalam melaksanakan strategi pengajaran yang berkesan. Kajian yang dijalankan oleh Che Zanariah dan Fadzilah (2011) mendapati bahawa guru-guru masih lagi lemah dalam mengaplikasikan strategi pengajaran berkesan bagi mewujudkan suasana pembelajaran yang menyeronokkan dan dapat menarik minat pelajar. Isu-isu yang berkaitan dengan strategi pengajaran guru dan masalah pembelajaran pelajar ini boleh mengakibatkan matlamat dan objektif pengajaran tidak akan tercapai.

Di samping itu, Zamri et al. (2008), lewat kebelakangan ini banyak isu dan kritikan disuarakan tentang tahap kualiti guru-guru di sekolah. Tahap kompetensi, kualiti dan keupayaan guru-guru untuk mengaplikasikan ilmu pengetahuan dan penambahbaikan dalam pendekatan, strategi dan teknik pengajaran yang berkesan di sekolah amat dititikberatkan oleh pihak KPM. Harris (2002) berpendapat bahawa aspek-aspek yang paling penting dalam melaksanakan penambahbaikan yang berkesan adalah dengan memperkasakan tahap kualiti proses PdPc guru-guru tersebut. Dalam erti kata yang lain, tahap profesionalisme keguruan dan kualiti dalam diri guru-guru itu sendiri perlu dibangunkan bagi mencapai matlamat yang telah dihasratkan oleh pihak KPM.

Kualiti dan kepimpinan guru merupakan salah satu indikator yang dapat melahirkan pelajar bertaraf minda kelas pertama dalam sistem pendidikan negara. Bagi memastikan kualiti pendidikan yang tinggi dan bertaraf dunia, pihak KPM telah menawarkan jawatan Guru Cemerlang (GC) kepada semua mata pelajaran termasuklah dalam mata pelajaran Bahasa Melayu itu sendiri. GCBM boleh didefinisikan sebagai seorang guru yang mempunyai kriteria kecemerlangan dalam aspek pedagogi dan kurikulum Bahasa Melayu. GCBM juga mempunyai tahap pengetahuan yang tinggi dalam mata pelajaran Bahasa Melayu, berpengalaman dan cemerlang dalam bidang perkhidmatan, mempunyai penguasaan ilmu dalam bidang akademik dan sahsiah yang terpuji, tahap penguasaan reka bentuk, teknik, kaedah, strategi penyampaian dan penilaian Bahasa Melayu yang cemerlang serta terlibat secara aktif dalam membuat penyelidikan, penerbitan dan inovasi berkaitan mata pelajaran Bahasa Melayu (Jemaah Nazir dan Jaminan Kualiti KPM, 2006).

TUJUAN DAN OBJEKTIF KAJIAN

Kajian ini bertujuan untuk mengetahui dan mengenal pasti tahap kesediaan GCBM terhadap pelaksanaan KPP di sekolah menengah di negeri Melaka. Secara khusus, objektif kajian ini adalah untuk:

1. Mengetahui tahap kesediaan amalan KPP GCBM sekolah menengah di negeri Melaka berdasarkan kesediaan menilai dan menyelia pengajaran guru.
2. Mengetahui tahap kesediaan amalan KPP GCBM sekolah menengah di negeri Melaka berdasarkan kesediaan menyelaras kurikulum.
3. Mengetahui tahap kesediaan amalan KPP GCBM sekolah menengah di negeri Melaka berdasarkan kesediaan memantau pencapaian akademik pelajar.

METODOLOGI

Reka Bentuk Kajian

Kajian kuantitatif berbentuk tinjauan merupakan reka bentuk kajian yang digunakan pengkaji dalam melaksanakan kajian ini. Chua Yan Piaw (2006) menjelaskan bahawa kajian berbentuk tinjauan

merupakan reka bentuk yang paling sesuai digunakan dalam kajian untuk tujuan memperoleh maklumat berkenaan sesuatu peristiwa yang sedang berlaku. Kaedah tinjauan melibatkan pengumpulan maklumat secara sistematik dan mendalam berkenaan sesuatu peristiwa, keadaan sosial mahupun sikap atau tingkah laku individu-individu dalam usaha mendapatkan maklumat tentang bagaimana proses perubahan tingkah laku atau sesuatu perkara itu berlaku.

Populasi dan Sampel Kajian

Populasi dalam kajian ini melibatkan semua GCBM sekolah menengah di negeri Melaka. Keseluruhan terdapat 44 orang GCBM dan dipilih sebagai sampel kajian yang terdiri daripada 10 orang GCBM lelaki dan 34 orang GCBM perempuan. Jadual 1 menunjukkan bilangan sampel kajian berdasarkan jenis sekolah.

JADUAL 1. Bilangan GCBM berdasarkan jenis sekolah

Bil.	Jenis Sekolah Menengah	Bilangan Sampel
1	Sekolah menengah kebangsaan	29
2	Sekolah berasrama penuh	3
3	Sekolah berprestasi tinggi	6
4	Sekolah kluster kecemerlangan	4
5	Sekolah menengah teknik	2
Jumlah		44

Sumber: Jabatan Pelajaran Negeri Melaka (2015)

Instrumen Kajian

Instrumen soal selidik digunakan untuk mengukur persepsi GCBM terhadap pelaksanaan KPP di sekolah menengah diadaptasi dan diubah suai daripada instrumen soal selidik Zuraidah (2010), iaitu Penilaian Komuniti Pembelajaran Profesional (*Professional Learning Community Assessment*) oleh Huffman dan Hipp (2003). Data kuantitatif responden mudah ditadbir dan dikumpulkan dengan menggunakan instrumen soal selidik ini. Hal ini demikian kerana instrumen soal selidik sangat mudah ditadbir serta data yang diperoleh sangat senang untuk diproses dan dianalisis (Chua Yan Piaw 2006).

Selain itu, instrumen soal selidik boleh membantu dalam menjimatkan tenaga, kos dan masa bagi proses untuk mengumpul data-data

kajian. Dengan adanya instrumen soal selidik ini juga dapat memudahkan responden memberi kerjasama dan respons terhadap aspek yang dikaji dan memberi kebebasan kepada responden untuk menjawab tanpa rasa malu.

Instrumen soal selidik ini terbahagi kepada dua bahagian utama. Bahagian A berkenaan latar belakang responden dan Bahagian B tentang persepsi GCBM terhadap kesediaan melaksanakan KPP ini di sekolah menengah. Persepsi responden pada Bahagian B diukur dengan menggunakan skala Likert lima mata yang terbahagi kepada lima peringkat persetujuan. Pengukuran yang tepat mengenai sesuatu pemboleh ubah dalam kajian ini dapat dianalisis berdasarkan skala persetujuan dalam skala Likert tersebut.

Analisis Data

Semua data yang dikumpul daripada instrumen soal selidik dianalisis menggunakan perisian IBM *Statistical Package for Social Sciences* (SPSS). Perisian SPSS sangat mudah dan boleh digunakan untuk menganalisis berbagai-bagai statistik serta menguruskan data dalam bentuk grafik. Analisis kajian deskriptif ini menggunakan nilai frekuensi, peratus, min dan sisihan piawai untuk mengetahui persepsi GCBM terhadap pelaksanaan KPP di sekolah menengah. Nilai skor min yang diperolehi berdasarkan Mohd Majid (2005). Jadual 2 menunjukkan nilai skor min untuk tiga tahap, iaitu pada tahap tinggi, sederhana dan rendah.

JADUAL 2. Nilai skor min untuk setiap tahap

Bil	Nilai Skor Min	Tahap
1	3.68 hingga 5.00	Tinggi
2	2.34 hingga 3.67	Sederhana
3	1.00 hingga 2.33	Rendah

Sumber: Mohd Majid (2005)

DAPATAN KAJIAN

Demografi dan Latar Belakang Responden

Saiz sampel yang digunakan dalam kajian ini adalah seramai 44 orang GCBM Sekolah menengah di negeri Melaka. Analisis statistik deskriptif demografi dan latar belakang responden dengan jelas ditunjukkan dalam Jadual 3. Berdasarkan jadual tersebut, responden dalam kajian ini tidak seimbang dalam semua aspek yang

berkaitan dengan demografi sampel GCBM ini. Maklumat lanjut boleh dirujuk pada Jadual 3.

JADUAL 3. Analisis deskriptif demografi dan latar belakang responden

Bil	Pernyataan	Item	Frekuensi	Peratus (%)
•	Jantina	• Lelaki	10	22.7
		• Perempuan	34	77.3
•	Bangsa	• Melayu	41	93.2
		• Cina	3	6.8
•	Umur	• 35 hingga 39 tahun	5	11.4
		• 40 hingga 44 tahun	3	6.8
		• 45 hingga 49 tahun	13	29.5
		• 50 tahun ke atas	23	52.3
•	Tempoh perkhidmatan	• 10 hingga 14 tahun	5	11.4
		• 15 hingga 19 tahun	13	29.5
		• Lebih 20 tahun	26	59.1
•	Pengalaman menjadi GCBM	• 6 hingga 10 tahun	7	15.9
		• 11 hingga 15 tahun	15	34.1
		• Lebih 16 tahun	22	50.0
•	Kelayakan akademik	• Ijazah Sarjana Muda	33	75.0
		• Sarjana	11	25.0
•	Jenis sekolah mengajar	• Sekolah Menengah Kebangsaan	29	65.9
		• Sekolah Berasrama Penuh	3	6.8
		• Sekolah Berprestasi Tinggi	6	13.6
		• Sekolah Kluster Kecemerlangan	4	9.1
		• Sekolah Menengah Teknik	2	4.5
•	Gred sekolah mengajar	• A	20	45.5
		• B	24	54.5
•	Kategori sekolah mengajar	• Bandar	20	45.5
		• Luar bandar	24	54.5
•	Sumber maklumat KPP	• Pembacaan sendiri	7	15.9
		• Kursus-kursus	11	25.0
		• Seminar	17	38.6
		• Internet	9	20.5
•	Pengalaman pelaksanaan KPP	• 2 hingga 4 tahun	26	59.1
		• 5 hingga 7 tahun	18	40.9
•	Peringkat penglibatan KPP	• Sekolah dan PPD	23	52.3
		• Sekolah, PPD dan JPN	21	47.7

• Aktiviti KPP yang dilaksanakan	• <i>Lesson study</i> dan jelajah pembelajaran	4	9.1
	• Bimbingan rakan sebaya dan sesi perkongsian	15	34.1
	• Induksi guru baharu/ pementoran dan kumpulan belajar	18	40.9
	• Kritikan video pengajaran dan pemetaan kurikulum	7	15.9
• Tahap penguasaan KPP	• Mahir	22	50.0
	• Sangat mahir	22	50.0
• Kekerapan pelaksanaan KPP	• Dua kali	12	27.3
	• Tiga kali	24	54.5
	• Lebih empat kali	8	18.2
• Kekangan pelaksanaan KPP	• Batasan waktu	4	9.1
	• Bebanan kerja	23	52.3
	• Komitmen guru	13	29.5
	• Sikap guru	4	9.1
• Kerjasama guru dalam KPP	• Ya	44	100.0

Kesediaan GCBM untuk Menilai dan Menyelia Pengajaran Guru Bahasa Melayu

Berdasarkan analisis deskriptif dalam Jadual 4 nilai skor min keseluruhan tahap kesediaan GCBM menilai dan menyelia pengajaran guru adalah 4.07 dan sisihan piawai 0.689, iaitu berada pada tahap yang tinggi. Item “*Mengadakan penyeliaan pengajaran guru Bahasa Melayu pada masa yang ditetapkan*” dan “*Menyelia pengajaran guru Bahasa Melayu secara formal di dalam kelas*” mempunyai nilai skor min tertinggi, iaitu 4.16 dan sisihan piawai 0.680 serta 0.645. Nilai skor min bagi item “*Menyemak buku latihan pelajar apabila membuat penilaian pengajaran guru di dalam kelas*” adalah 4.07 dan sisihan piawai 0.661, manakala item “*Mengenal pasti secara spesifik kekuatan dan kelemahan pengajaran guru Bahasa Melayu selepas membuat penyeliaan*” mempunyai nilai skor min 4.05 dan sisihan piawai 0.776. Nilai skor min terendah bagi aspek penilaian dan penyeliaan guru adalah 4.00 dan sisihan piawai 0.682, iaitu bagi item “*Memastikan keutamaan kualiti pengajaran guru Bahasa Melayu di dalam kelas*”. Sebagai rumusan, GCBM bersedia untuk membuat penilaian dan penyeliaan pengajaran guru-guru Bahasa Melayu yang perlu diberi bimbingan dan mentor. Hal ini ada kaitan dengan tugas mereka sebagai GCBM, pengalaman

dan penguasaan GCBM tentang KPP adalah sangat baik.

JADUAL 4. Analisis deskriptif tahap kesediaan GCBM menilai dan menyelia pengajaran guru

Bil.	Item	Min	Sisihan Piawai	Tahap
1	Memastikan keutamaan kualiti pengajaran guru Bahasa Melayu di dalam kelas.	4.00	0.682	Tinggi
2	Menyemak buku latihan pelajar apabila membuat penilaian pengajaran guru di dalam kelas.	4.07	0.661	Tinggi
3	Mengadakan penyeliaan pengajaran guru Bahasa Melayu pada masa yang ditetapkan.	4.16	0.680	Tinggi
4	Mengenal pasti secara spesifik kekuatan dan kelemahan pengajaran guru Bahasa Melayu selepas membuat penyeliaan	4.05	0.776	Tinggi
5	Menyelia pengajaran guru Bahasa Melayu secara formal di dalam kelas.	4.16	0.645	Tinggi
Min Keseluruhan		4.07	0.689	Tinggi

Kesediaan GCBM untuk Menyelaraskan Kurikulum

Jadual 5 juga menunjukkan analisis nilai skor min tahap kesediaan GCBM menyelaraskan kurikulum. Nilai skor min tertinggi adalah 4.23 dan sisihan piawai 0.677, iaitu pada item “*Mempelbagaikan teknik pengajaran mengikut tahap pelajar*”. Item “*Menggunakan Huraian Sukatan Pelajaran untuk merancang objektif pengajaran*” dan “*Membuat penyelarasan antara objektif pengajaran dengan tahap prestasi pelajar*” mempunyai nilai skor min yang sama, iaitu 4.14 dan sisihan piawai 0.632 serta 0.702. Bagi item “*Mengambil bahagian secara aktif bagi meningkatkan pencapaian akademik pelajar*”, nilai skor min yang diperoleh adalah 4.11 dan sisihan piawai 0.689. Item yang mempunyai nilai skor min terendah adalah “*Memberikan komitmen yang tinggi untuk membuat bahan bantu mengajar*”, iaitu 3.84 dan sisihan piawai 0.861. Jumlah keseluruhan nilai skor min bagi aspek penyelarasan kurikulum adalah 4.09 dan sisihan piawai 0.712, iaitu berada

pada tahap kesediaan yang tinggi untuk melaksanakan amalan KPP ini di sekolah menengah. Sebagai rumusan, GCBM bersedia untuk menyelaraskan aktiviti kurikulum di sekolah. GCBM ini mempunyai kemahiran untuk menyelaraskan kurikulum jika diminta berbuat demikian. Hal ini ada kaitannya dengan latar belakang pendidikan, pengalaman mengajar, pengalaman menjadi GCBM, tahap penguasaan KPP, kekerapan menggunakan KPP, mendapat kerjasama sepenuhnya daripada guru dan pihak sekolah.

JADUAL 5. Analisis deskriptif tahap kesediaan GCBM untuk menyelaraskan kurikulum

Bil.	Item	Min	Sisihan Piawai	Tahap
1	Menggunakan Huraian Sukatan Pelajaran untuk merancang objektif pengajaran.	4.14	0.632	Tinggi
2	Mempelbagaikan teknik pengajaran mengikut tahap pelajar.	4.23	0.677	Tinggi
3	Memberikan komitmen yang tinggi untuk membuat bahan bantu mengajar.	3.84	0.861	Tinggi
4	Membuat penyelarasan antara objektif pengajaran dengan tahap prestasi pelajar.	4.14	0.702	Tinggi
5	Mengambil bahagian secara aktif bagi meningkatkan pencapaian akademik pelajar.	4.11	0.689	Tinggi
Min Keseluruhan		4.09	0.712	Tinggi

Kesediaan GCBM untuk Memantau Pencapaian Akademik Pelajar

Analisis nilai skor min tahap kesediaan GCBM memantau pencapaian akademik pelajar ditunjukkan jelas dalam Jadual 6. Berdasarkan jadual tersebut, nilai skor min tertinggi adalah 4.23, iaitu melibatkan item “*Mengutamakan pencapaian dan prestasi akademik pelajar*” dan “*Memaklumkan pelajar tahap prestasi dan pencapaian akademik*” tetapi kedua-dua item tersebut mempunyai sisihan piawai yang berbeza, iaitu 0.711 dan 0.605. Bagi item “*Berbincang secara individu dengan guru Bahasa Melayu bagi mengenal pasti usaha guru meningkatkan*

akademik pelajar” memperoleh nilai skor min 4.16 dan sisihan piawai 0.713. Nilai skor min 4.11 dan sisihan piawai 0.655 pula melibatkan item “*Mendapatkan maklum balas daripada guru Bahasa Melayu tentang pencapaian akademik pelajar-pelajar*” dan item yang mempunyai nilai skor min terendah adalah item “*Menggunakan keputusan peperiksaan bagi menilai kemajuan akademik pelajar*”, iaitu 4.05 dan sisihan piawai 0.680. Nilai skor min keseluruhan bagi tahap kesediaan GCBM dalam melaksanakan amalan KPP di sekolah menengah berdasarkan aspek pemantauan pencapaian akademik pelajar adalah tinggi, iaitu 4.16 dan sisihan piawai 0.673. Sebagai rumusan, GCBM bersedia untuk membuat pemantauan pencapaian akademik pelajar di sekolah yang dipantau dan dibimbing. Dengan bantuan guru dan pihak sekolah, GCBM dapat memberikan bimbingan yang berkesan kepada guru bagi memastikan pencapaian akademik pelajar meningkat.

JADUAL 6. Analisis deskriptif tahap kesediaan GCBM untuk memantau pencapaian akademik pelajar

Bil.	Item	Min	Sisihan Piawai	Tahap
1	Berbincang secara individu dengan guru Bahasa Melayu bagi mengenal pasti usaha guru meningkatkan akademik pelajar.	4.16	0.713	Tinggi
2	Mendapatkan maklum balas daripada guru Bahasa Melayu tentang pencapaian akademik pelajar-pelajar.	4.11	0.655	Tinggi
3	Menggunakan keputusan peperiksaan bagi menilai kemajuan akademik pelajar.	4.05	0.680	Tinggi
4	Mengutamakan pencapaian dan prestasi akademik pelajar sahaja.	4.23	0.711	Tinggi
5	Memaklumkan pelajar tahap prestasi dan pencapaian dalam akademik.	4.23	0.605	Tinggi
Min Keseluruhan		4.16	0.673	Tinggi

Perbandingan Min Keseluruhan Tahap Kesediaan GCBM

Berdasarkan Jadual 7, nilai skor min tertinggi tahap kesediaan GCBM melaksanakan amalan KPP melibatkan aspek yang berkaitan dengan memantau pencapaian akademik pelajar, iaitu 4.16 dan sisihan piawai 0.673. Bagi aspek menyelaraskan kurikulum pula mempunyai nilai skor min 4.09 dan sisihan piawai 0.712 manakala nilai skor min bagi aspek menilai dan menyelia pengajaran guru adalah 4.07 dan sisihan piawai 0.689. Jumlah keseluruhan nilai skor min yang diperoleh bagi tahap kesediaan GCBM melaksanakan amalan KPP berdasarkan aspek menilai dan menyelia pengajaran guru, menyelaraskan kurikulum dan memantau pencapaian akademik pelajar adalah tinggi dengan nilai sebanyak 4.11 dan sisihan piawai 0.691. Dengan kata lain, GCBM bersedia untuk melaksanakan dan mengaplikasikan semua aspek yang termaktub dalam KPP, termasuk tiga aspek yang dikaji ini.

JADUAL 7. Min keseluruhan tahap kesediaan GCBM di negeri Melaka

Bil.	Kontsruk Kesediaan GCBM	Min	Sisihan Piawai	Tahap
1	Menilai dan menyelia pengajaran guru.	4.07	0.689	Tinggi
2	Menyelaras kurikulum.	4.09	0.712	Tinggi
3	Memantau pencapaian akademik pelajar.	4.16	0.673	Tinggi
Min Keseluruhan		4.16	0.673	Tinggi

PERBINCANGAN

Berdasarkan analisis deskriptif yang telah dijalankan, dapatan kajian menunjukkan bahawa tahap kesediaan GCBM menilai dan menyelia pengajaran guru, menyelaraskan kurikulum dan memantau pencapaian akademik pelajar adalah sangat tinggi. Nilai skor min keseluruhan yang diperoleh sebanyak 4.16 dan sisihan piawai 0.673. Kesemua 15 item yang terdapat dalam instrumen soal selidik untuk mengukur tahap kesediaan GCBM menilai dan menyelia pengajaran guru, menyelaraskan kurikulum dan memantau pencapaian akademik pelajar sangat positif. Hal ini demikian kerana nilai skor min yang diperoleh antara 4.07 hingga 4.16. Tahap kesediaan yang tinggi dan positif dalam kalangan GCBM menjadikan amalan

KPP ini sangat efektif dilaksanakan di sekolah menengah. Hal ini dapat menjadi penanda aras kepada keberkesanan amalan KPP pada fasa ketiga Teori Perubahan Pendidikan Fullan (1985), iaitu pada fasa pengamalan. Dapatan ini diperteguhkan lagi dengan pendapat Mohd Majid (2005) yang menyatakan bahawa nilai skor min antara 1.00 hingga 3.00 menunjukkan sikap negatif, manakala nilai skor min antara 3.01 hingga 5.00 pula adalah sikap yang positif. Oleh itu, kajian ini dapat menyokong dan memberi impak yang besar kepada GCBM terhadap pelaksanaan amalan KPP di sekolah menengah.

Hasil kajian juga menunjukkan bahawa tahap kesediaan GCBM menilai dan menyelia pengajaran guru, menyelaraskan kurikulum dan memantau pencapaian akademik pelajar adalah sangat tinggi. Hal ini ada kaitannya dengan tahap umur, pengalaman mengajar, tempoh perkhidmatan sebagai GCBM, pengetahuan pedagogi Bahasa Melayu, sekolah yang dipantau dan dibimbing dan sebagainya. Sebagai contoh, faktor umur dan pengalaman mengajar menjadikan GCBM lebih berpengalaman dan bersedia menerima segala perubahan dan pembaharuan dalam semua aspek dalam bidang pendidikan. Dapatan kajian ini diperteguhkan dengan kajian yang dijalankan oleh Mohd Najib dan Ali (2007) membuktikan bahawa faktor umur mempengaruhi tahap pengetahuan dan tahap pengamalan guru terhadap Bahasa Melayu merentasi kurikulum, penerapan nilai-nilai murni serta kaedah pengajaran dan pembelajaran guru. Abdull Shukor et al. (2004) pula menyatakan bahawa faktor umur dapat mempengaruhi tahap pengetahuan dan kesediaan isi kandungan pedagogi Bahasa Melayu dalam kalangan guru di sekolah. Guru yang berumur mempunyai banyak ilmu pengetahuan dan pengalaman yang luas serta menjadikan guru-guru lebih matang dalam memberikan penilaian dan menyelesaikan masalah.

Tempoh perkhidmatan mempunyai hubungan yang rapat dengan pengalaman menjadi GCBM. Semakin lama tempoh perkhidmatan GCBM tersebut, semakin matang pemikiran dan kesediaan GCBM menerima tanggungjawab dalam bidang akademik. Hal ini membuktikan bahawa GCBM sekolah menengah di negeri Melaka mempunyai tahap kesediaan yang tinggi untuk menerapkan amalan KPP dalam kalangan guru di sekolah berdasarkan aspek menilai dan menyelia

pengajaran guru, menyelaras kurikulum dan memantau pencapaian akademik pelajar di sekolah. Hord (1997) mendapati bahawa semakin bertambah pengalaman mengajar guru dalam mata pelajaran tertentu, semakin bertambah minat guru tersebut untuk mengajar. Hal ini demikian kerana, guru tidak terikat dengan aspek pedagogi semata-mata tetapi lebih kepada aspek penguasaan keseluruhan isi kandungan mata pelajaran berdasarkan pengalaman mengajar yang sedia ada. Walau bagaimanapun dapatan kajian bertentangan dengan kajian Ismadiah (2012). Ismadiah mendapati bahawa pengalaman mengajar atau tempoh perkhidmatan guru tidak mempengaruhi tahap kefahaman guru dalam melaksanakan PBS di sekolah. Dapatan kajian ini diperteguhkan lagi dengan kajian yang dijalankan oleh Zamri et al. (2009) yang menunjukkan faktor pengalaman mengajar tidak dapat mempengaruhi gaya pengajaran pakar guru Bahasa Melayu.

Selain itu, tahap kesediaan GCBM menilai dan menyelia pengajaran guru, menyelaras kurikulum dan memantau pencapaian akademik pelajar berdasarkan kategori sekolah, jenis sekolah mengajar. Perbezaan jenis sekolah yang diajar oleh GCBM tidak memberi sebarang kesan kepada tahap kesediaan untuk menilai dan menyelia pengajaran guru, menyelaras kurikulum dan memantau pencapaian akademik pelajar di sekolah. GCBM mempunyai tahap kesediaan dan komitmen yang tinggi untuk mencapai sasaran atau matlamat utama dalam meningkatkan pencapaian dan prestasi akademik pelajar. Pembangunan pengetahuan pelajar adalah tergalas pada bahu semua GCBM sebagai pemimpin pendidikan di sekolah. Kepimpinan pendidikan seharusnya tidak memesongkan matlamat asal persekolahan, iaitu untuk membangunkan potensi pelajar bagi memperoleh ilmu, kemahiran, sikap, sahsiah dan perwatakan yang bertamadun kepada memperoleh prestasi "A" dalam bidang akademik.

Namun, guru tidak harus meniadakan kecemerlangan dan potensi pelajar kerana penekanan kepada hasil adalah konsep yang ingin dibawa oleh KPP dalam komuniti guru. Kecemerlangan pelajar seharusnya bukan hanya memberi tumpuan kepada bidang akademik semata-mata, tetapi juga aspek-aspek yang berkaitan dengan pembangunan akhlak, sahsiah dan keterampilan pelajar. Pelajar dalam masa yang sama dapat menyesuaikan diri, bertindak dan

membuat keputusan dalam persekitaran yang dikuasai oleh ledakan teknologi maklumat, liberalisasi dan globalisasi yang memberikan cabaran serta menuntut kepada perubahan dalam dunia pendidikan di Malaysia.

Demikian juga dari segi aktiviti KPP yang dilaksanakan. Walaupun pelbagai aktiviti KPP yang dijalankan namun tahap kesediaan GCBM masih lagi tinggi dalam melaksanakan amalan KPP di sekolah. Toh (2005) berpendapat bahawa program pembangunan seperti kursus dapat melengkapkan kebolehan diri guru dalam melaksanakan kepelbagaian aktiviti dalam proses pengajaran. Menurut Zaridah (2005) pula, proses pendidikan akan menjadi tidak seimbang sekiranya guru tidak didedahkan dengan ilmu pengetahuan dan maklumat baharu melalui latihan dalam perkhidmatan. Pelaksanaan proses pendidikan tanpa latihan yang mantap akan memberikan impak yang besar kepada kualiti dan keberkesanan pengajaran.

Begitu juga halnya dengan aktiviti-aktiviti KPP yang dilaksanakan oleh semua GCBM seperti *lesson study*, jelajah pembelajaran, bimbingan rakan sebaya, sesi perkongsian, induksi guru baharu, kumpulan belajar, kritikan video pengajaran guru dan pemetaan kurikulum dapat meningkatkan kapasiti dan kualiti pengajaran guru di sekolah. Kepentingan aspek yang berkaitan dengan pendedahan kursus juga disokong oleh Mahzan (2007) yang mana pendedahan kursus terhadap pelbagai prinsip asas yang berkaitan amalan pengajaran bahasa serta pelbagai teori pembelajaran menjadikan pendidikan bahasa lebih mantap, berkesan dan bermanfaat untuk diaplikasikan oleh semua guru di sekolah.

KESIMPULAN

Kejayaan dan prestasi sekolah tidak lagi dikaitkan secara langsung dengan prestasi guru secara individu sahaja tetapi lebih kepada pembudayaan pembelajaran secara kolektif dan kolaboratif di sekolah. Tugas dan tanggungjawab GCBM sebagai agen perubahan dalam penambahbaikan kualiti pendidikan negara perlu bekerja, berfikir dan bertindak dengan lebih efisien dalam membentuk pembudayaan amalan KPP ini. GCBM perlu meningkatkan motivasi guru dalam mengamalkan pembelajaran secara kolaboratif untuk memastikan objektif dan matlamat sekolah berkesan dapat

dicapai dengan jayanya. Darling-Hammond (1998) memberikan empat prinsip dalam memperkembangkan profesional guru secara berkualiti dan efektif, iaitu:

1. Bermatlamatkan kepada hasil dan pencapaian pelajar.
2. Memberi ruang dan peluang kepada guru untuk menambahkan ilmu pengetahuan dan kemahiran pengajaran.
3. Guru-guru mempunyai peluang untuk menyelesaikan masalah pembelajaran pelajar secara kolaborasi.
4. Proses perkembangan profesional guru dilaksanakan secara berterusan.

Pelaksanaan perubahan dalam konteks pendidikan negara pula melibatkan pelbagai aspek bentuk perubahan amalan. Terdapat sekurang-kurangnya tiga komponen atau dimensi utama apabila melaksanakan sebarang perubahan dalam sistem pendidikan atau memperkenalkan dasar-dasar baharu. Antaranya termasuklah menggunakan bahan-bahan baharu atau semakan semula sumber pengajaran seperti bahan-bahan kurikulum atau teknologi, menggunakan pendekatan mengajar yang baharu, iaitu strategi, teknik dan kaedah mengajar serta proses untuk mengubah kepercayaan dalam kalangan guru.

Proses globalisasi dalam arena pendidikan merupakan suatu proses perubahan atau transformasi untuk amalan dan pelaksanaan pendidikan ke arah pendidikan yang cemerlang dan berkualiti tinggi. Terdapat beberapa kajian lepas seperti Zamri et al. (2008) dan Hargreaves (2008) yang membuktikan bahawa guru-guru yang terlibat dalam aktiviti pembelajaran profesional dapat memberikan impak yang maksimum kepada amalan pedagogi dan pengajaran mereka.

RUJUKAN

- Abdull Shukor Shaari, Noran Fauziah Yaakub & Rosnah Awang Hashim. 2004. Keupayaan mengajar guru-guru Bahasa Melayu sekolah menengah. *Malaysian Journal of Learning and Instruction*, 1 (1): 179-198.
- Che Zanariah Che Hassan & Fadzilah Abd Rahman. 2011. Pelaksanaan pengajaran dan pembelajaran kemahiran menulis di sekolah rendah. *Jurnal Pendidikan Bahasa Melayu*, 1 (1): 67-87.
- Chua Yan Piaw. 2006. *Kaedah penyelidikan: Kaedah dan statistik penyelidikan*. Kuala Lumpur: Mc Graw Hill Education.
- Darling-Hammond, L. 1998. Teachers and teaching: Testing policy hypotheses from a National Commission Report. *Educational Researcher*, 27 (1): 5-15.
- DuFour, R. 2004. Schools as learning communities. *Educational Leadership*, 61 (8): 6-11.
- Fullan, M. G. 1985. Change process and strategies at the local level. *The Elementary School Journal*, 84 (3): 391-420.
- Hargreaves, A. 2008. Foreword. Dlm. Hord, S. M. & Sommer, W. (Pnyt.). *Leading professional learning communities: Voices from research and practice*, 4-7. Thousand Oaks, CA : Corwin Press.
- Harris, A. 2002. *School improvement : What's in it for school?* London: Routledge Falmer.
- Hord, S. 1997. *Professional learning communities: Communities of continuous inquiry and improvement*. Austin, Texas: Southwest Educational Development Laboratory.
- Huffman, J. & Hipp, K. 2003. *Reculturing schools as professional learning communities*. Lanham, MA: Scarecrow Education.
- Ismadiah Omar. 2012. Pelaksanaan pentaksiran berasaskan sekolah di sekolah-sekolah sekitar Gelang Patah Johor. Disertasi Sarjana. Universiti Teknologi Malaysia.
- Jemaah Nazir dan Jaminan Kualiti. 2006. *Strategi pengajaran guru cemerlang*. Putrajaya: Sektor Penaziran Kepimpinan Institusi Pendidikan.
- Mahzan Arshad. 2007. Memperkasakan proses pengajaran dan pembelajaran Bahasa Melayu di sekolah. *Makalah Pendidikan*, 30 (1): 79-87.
- Mohd Majid Konting. 2005. *Kaedah penyelidikan pendidikan*. Cetakan ke-7. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Mohd Najib Abdul Ghafar & Ali Harun. 2007. Perbezaan antara pengetahuan dan amalan konsep KBSM di kalangan guru. *Jurnal Pendidikan*, 12: 99-118.
- Nasser Mansour. 2007. Challenges to STS education: Implications for science teacher education. *Bulletin of Science Technology Society*, 27 (6): 482-497.

- Nur Ain Elzira Abdullah, Zamri Mahamod & Nur Aishah Abdullah. 2015. Pembudayaan komuniti pembelajaran profesional guru Bahasa Melayu untuk pengajaran pelajar gagal lulus (GALUS). *Prosiding Seminar Pascasiswazah Pendidikan Bahasa Melayu dan Kesusasteraan Melayu Kali Ke-4*, 195-212. Bangi: Penerbitan Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Rohaida Mazlan & Zamri Mahamod. 2015. Amalan kajian pengajaran (lesson study) dalam kalangan guru Bahasa Melayu: Satu cadangan. *Prosiding Seminar Kebangsaan Pendidikan Negara Kali Ke-5*, 38-44. Bangi: Penerbitan Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Rosenholtz, S.J. 1989. *Teacher's workplace : The social organization of schools*. New York: Longman.
- Tay Meng Huat. 2003. Satu tinjauan terhadap sikap dan masalah guru Bahasa Melayu di sekolah rendah jenis kebangsaan. <http://www.ipbl.edu.my/inter/penyelidikan/jurnal>. [20 Mac 2018].
- Toh W.S. 2005. Student-centered: Educational beliefs and teacher education. *Jurnal Penyelidikan MPBL*, 4: 20-22
- Zamri Mahamod, Nik Mohd Rahimi Nik Yusoff & Juliawati Ibrahim. 2009. Perbandingan pembelajaran guru Bahasa Melayu dan guru Bahasa Inggeris. *Jurnal Pendidikan Malaysia*, 1 (2): 17-30.
- Zamri Mahamod, Norasmah Othman & Mohammed Sani Ibrahim. 2008. *Profesionalisme guru novis: Model latihan*. Bangi: Penerbitan Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Zaridah Othman. 2005. Amalan penerapan nilai murni dalam pengajaran mata pelajaran KBSM di sekolah menengah daerah Jasin: Satu kajian kes. Kertas Projek Sarjana Pendidikan. Fakulti Pendidikan, Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Zuraidah Abdullah. 2013. Professional learning community: A guide to improve education system in Malaysia. *Hope Journal of Research*, 1 (4): 1-26.